

ROSTRA ECONOMICA

INHOUD

	pag.
Voorwoord	1
Zomercursussen	2
Curses aan de „Université Internationale des Sciences Comparées S. P. Tilenius Kruythoff	2
A.I.E.S.E.C. 1959 A. J. C. Kuypers	3
Scriptie-enquête	5
Economie in 16 tekeningen	8
Bespreking van het supplement „Recht" der Ensie	9
Genootschap Studiecentrum Administratieve Organisatie ... J. J. Melzer	10
Lijst van geslaagden	11
Bloempje	12

P. VELTHUYS Cz.

econ. drs.

Repeteert

Candidaatsexamen:

Sociale en Bedrijfseconomie

Doctoraalexamen:

Bedrijfseconomie

Marnixstraat 290 - Kamer 309 - Amsterdam-W.

Spreekuur: Woensdag 3 tot 4 uur.

Tel. Zaandam (K 2980) 63315, s'avonds en weekend.

P. J. W. Rothert Docent Handelswetenschappen

BIESBOSCHSTRAAT 36 III - AMSTERDAM-Z. - TELEFOON 710941

Repeteert voor:

FINANCIELE REKENKUNDE EN VOORTGEZET BOEKHOUDEN

Opleiding voor praktijkexamen boekhouden.

LAFFONT „Geschiedenis
van Europa en de Europese geest”

Nederlandse bewerking door Prof. Dr. J. Presser
300 pag. op groot formaat, 700 afb. in 2 kleuren en
zwart-wit, 40 pag. kleurenfoto's, 20 pag. register. enz.

Iedere pagina brengt U de aktie en schoon-
heid van voorbije eeuwen in woord en beeld.

DE ACADEMISCHE BOEKWINKEL

P. H. VERMEULEN n.v.

Grimburgwal 13 t/o 't Binnengasthuis Amsterdam-C.
Tel. 248312 - 241674

ROSTRA ECONOMICA

MAANDBLAD VAN DE-STUDIEVERENIGING DER ECONOMISCHE
FACULTEIT VAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Redactie: P. Bottelier, P. C. Maljers, J. A. Sillem, Y. B. de Wit.
Gelieve stukken voor de redactie bestemd te zenden aan: P. C.
Maljers, Nieuwe Herengracht 91. — Voor advertenties wende men
zich tot: P. Ribourdouille, Wouwermanstraat 16, Amsterdam-Zuid.

Voorwoord

De aandacht welke de Redactie aan dit nummer van *Rostra Economica* heeft gewijd, was voornamelijk gericht op pagina 5, 6, 7 en 8. U zult daar een aantal vragen aantreffen over een onderwerp dat U intensief heeft bezig gehouden of nog bezig houdt: de Bedrijfseconomische scriptie voor het candidaatsexamen.

"It is old and plain and silly sooth", zult U verzuchten, of wellicht is dit nu juist waar U jaren op heeft zitten wachten: op deze wijze Uw mening over dit onderwerp te kunnen spuien. Amorfen en actievelingen, contraminozems en meelopers, allen wordt U uitgenodigd om U te uiten door de vragenlijst te beantwoorden en deze aan de redactie toe te sturen.

Voor het geval U in het onzekere verkeert over de antwoorden welke Uw mening formuleren, ook al heeft U geen mening, wil de Redactie U daarin tegemoetkomen met enkele suggesties op litterair niveau, bijvoorbeeld op de vraag wat Uw mening is over de scriptie „ses ailes de géant l'empèchent de marcher", of op de vraag wanneer U Uw scriptie heeft geschreven: „Im wunderschönen Monat Mai".

De redactie hoopt dat U zich met serieuze verve op de beantwoording zult storten, zodat zij iedere beantwoorder de woorden „Ah, bon entendeur, salut!" kan toeroepen.

Zomercursussen

Op de volgende pagina's is enige malen sprake over de mogelijkheden om gedurende de zomermaanden een cursus te volgen in het buitenland. Zowel het verslag van de Heer Tielenius Kruythoff over de cursus in Luxemburg als het jaarverslag van de AIESEC brengen de lezer mogelijkheden voor een seminar, study-tour of cursus onder het oog. Deze drie mogelijkheden worden dan ook aanbevolen, maar dit zijn er slechts drie, waar een zeer grote keuze bestaat. Enige tijd geleden verschenen in Folia mededelingen van de ASVA en het NBBS dat gegevens over zomercursussen in de Roeterstraat verkrijgbaar zijn. Op verzoek krijgt men daar een overstelpende hoeveelheid gegevens voor alle faculteiten en alle landen (de ASVA beschikt over een tweetal fikse boekwerken die onder

auspiciën van de UNESCO zijn uitgegeven, de NBBS over een groot aantal folders). Enige objectieve voorlichting over de kwaliteit van de cursussen is echter niet aanwezig, zodat men slechts kan gissen welke mogelijkheden waardevol zijn. Gevolg is dat belangstellenden niet weten waar zij heen moeten.

Het is o.i. aanbevelingswaardig dat op de een of andere wijze via de faculteit of op een andere manier een lijst wordt aangelegd van die cursussen die als nuttig kunnen worden aanbevolen. Eventueel zou dit kunnen geschieden d.m.v. gegevens van degenen die een bepaalde cursus gevolgd hebben. Op deze manier zou het voor belangstellenden gemakkelijker worden een keuze te maken, terwijl meer zekerheid over het resultaat verkregen kan worden.

red.

De economische faculteit aan de „Université Internationale des Sciences Comparées”

In het laatste nummer van de vorige jaargang wees Rostra Economica, op verzoek van prof. Hennipman, op de mogelijkheid om deel te nemen aan een zomercursus aan de pas opgerichte economische faculteit van de Université Internationale des Sciences Comparées te Luxemburg. Eén candidandus trok de stoute schoenen aan en wist een beurs te bemachtigen voor deze cursus, hoewel men bij voorkeur afgestudeerd, maar toch ten minste candidaat diende te zijn om toegelaten te kunnen worden. Teneinde de lezers van Rostra Economica op de hoogte te stellen van het leerplan en de methode van deze instelling voor hoger onderwijs, heeft de redactie bovengenoemde candidandus uitgenodigd tot het neerschrijven van zijn bevindingen.

Redactie

Daar de in 1955 opgerichte faculteit voor vergelijkend recht na drie jaar een bijzonder groot succes bleek te zijn, werd in 1958 besloten tot oprichting van een nieuwe faculteit en wel voor vergelijken-de internationale economie, welke op 10 augustus 1959 door de Luxemburgse minister van onderwijs geopend werd. Er werd gestart met 60 studenten uit 16 verschillende landen — waaronder 5 studenten van achter het ijzeren gordijn — en een vaste staf van 4 hoogleraren. De Luxemburgse regering, welke als initiatiefnemer moet worden beschouwd, heeft

alles in het werk gesteld om de organisatie zo vlot mogelijk te laten verlopen. Inkwartieringsadressen en gemeenschappelijke maaltijden waren goed georganiseerd. Er werd een gebouw gerestaureerd om de faculteit te huisvesten en een kleine bibliotheek werd ingericht waar de voornaamste literatuur voor de te behandelen onderwerpen in te vinden was. Het leerplan is op de volgende wijze ingericht:

De gehele cursus bestaat uit drie opeenvolgende zomercursussen van 7 weken waarin drie belangrijke aspecten uit de internationale economische sfeer worden belicht, te weten Energieproblematiek, Internationale monetaire geldpolitiek en Organisatie en structuurvorming van supra-nationale lichamen. In 1959 werd energieproblematiek behandeld en wel op de volgende wijze: Des ochtends werd er college gegeven en des middags werden in het — op Amerikaanse leest geschoeide — seminarium, opgegeven „cases” behandeld. De colleges werden gegeven door 17 hoogleraren uit verschillende landen. Elk gaf een reeks van 5 colleges gedurende een week. Tijdens de middagen bestond er in het seminarium gelegenheid om uit de colleges voortgekomen moeilijkheden aan de docent voor te leggen. Daarna werden per middag twee „cases” behandeld die waren opgesteld door de studenten zelf en welke betrekking hadden op de problematiek die in de betreffende week behandeld werd.

Het was de bedoeling dat iedere student drie „cases” maakte in de drie talen: Frans, Duits en Engels ieder één. Ze werden nadat ze voorgedragen waren klassikaal besproken waarna de professor die de leiding van het seminarium had, een résumé of conclusie gaf. Gedeeltelijk werd men op deze „cases” beoordeeld.

In de zevende week kreeg men gelegenheid een mondeling examen af te leggen hetgeen werd afgenomen door een commissie (voor elk der drie voertalen was er een commissie). Het examen duurde een uur en omvatte de gehele stof die tijdens de colleges en in het

seminarium was behandeld. Hierna volgde de eindbeoordeling.

Tot de voordelen van deze cursus mag gerekend worden het in hoge mate gespecialiseerde onderricht dat men krijgt doordat hoogleraren uit verschillende landen hun licht over de behandelde materie laten schijnen. Een nadeel, echter, vormt de talenbarrière die het contact tussen de studenten beperkt.

Desalniettemin kan men spreken van een succesvol begin van deze nieuwe faculteit aan Luxemburgs Internationale Universiteit.

S. P. Tielenius Kruythoff.

A.I.E.S.E.C. - verslag 1959

Het AIESEC-comité Amsterdam, samengesteld uit vertegenwoordigers van de studieverenigingen van de economische faculteiten van de Vrije Universiteit en van de Universiteit van Amsterdam, heeft het afgelopen jaar 40 Amsterdamse studenten (36 in 1958) in de gelegenheid gesteld een stage in een buitenlands bedrijf te verrichten, waarvan 26 studenten ingeschreven aan de G.U. Deze studenten werden uitgezonden naar België, Canada, Columbia, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Groot-Brittannië, Israël, Italië, U.S.A., Zweden en Zwitserland.

In 1959 liepen 33 buitenlandse studenten (29 in 1958) een stage in bedrijven in en rond Amsterdam. Voor het eerst werd een student tewerkgesteld in een Twents bedrijf. Hoewel de uitwisseling van stageaires op basis van wederkerigheid plaats vindt, is er een verschil in aantal uitgezonden en ontvangen studenten, veroorzaakt door het afzeggen van enkele buitenlandse studenten.

Ondanks de behoorlijke vooruitgang t.o.v. 1958, moesten wederom tal van gegadigden voor buitenlandse stages teleurgesteld worden. In het bijzonder aan de aanvraag voor wetenschappelijke stages en voor praktische bedrijfsstages in Scandinavië, Groot-Brittannië en Amerika kon lang niet voldaan worden.

Het afgelopen jaar wist het AIESEC-comité 2 wetenschappelijke stages in Israël te verkrijgen. Daartegenover staat dat de 2 stages in Frankrijk niet langer erkend konden worden, zodat het totaal aantal wetenschappelijke stages op 6 gehandhaafd bleef, n.l. 2 in Israël, 2 in Duitsland en 2 in Engeland.

Daartoe in staat gesteld door een subsidie van de Amsterdamse Universiteitsvereniging, kon het Amsterdamse comité traditiegetrouw wederom veel aandacht besteden aan het organiseren van bijeenkomsten en excursies voor de buitenlandse stageaires in Amsterdam en om-

geving. Zo werden excursies gemaakt naar Werkspoor, N.D.S.M., Unilever, D.A.F., de Amsterdamse effectenbeurs en enige bierbrouwerijen. Verder werden er wekelijkse bijeenkomsten gehouden in het Studentenhôtel.

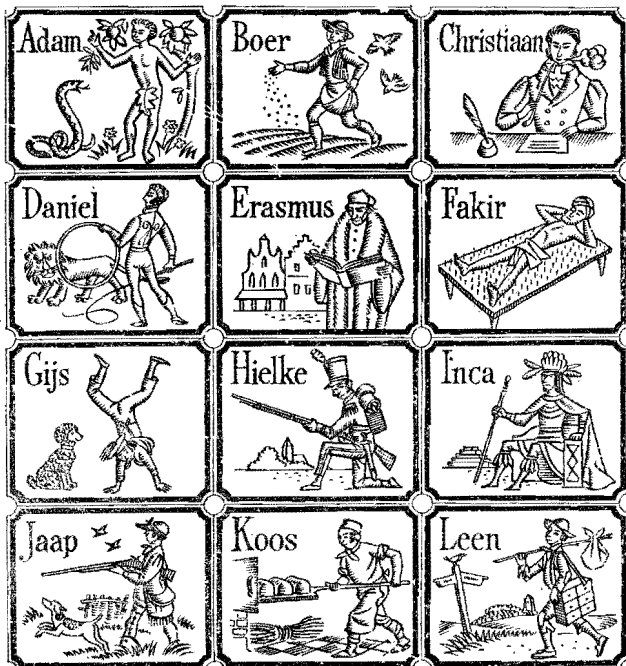
Behalve de uitwisseling van stageaires tussen een steeds groeiend aantal landen — thans zijn 24 landen met ca. 200 faculteiten en hogescholen bij de AIESEC aangesloten —, organiseert deze internationale studentenorganisatie ook seminars en studytours, toegankelijk voor studenten van alle aangesloten scholen. Zo werd in 1959 van 12 tot 22 april een studytour gehouden in Turijn-Milaan-Genua, enige E.E.G.-problemen behandelend, waaraan 2 Amsterdamse studenten deelnamen, en van 24 augustus tot 1 sept. een Seminar over plan-economie te Zagreb (Joegoslavië), waaraan ook 2 S.E.F.-leden deelnamen. (Deze seminars en studytours zijn steeds bijzonder geslaagd en daarom beveel ik in Uw belangstelling aan de dit jaar plaatsvindende studytour in Griekenland, met o.a. bezoeken aan tal van oude klassieke steden, en een zeer interessant seminar over internationale handel te Kopenhagen. Beide evenementen vinden in augustus plaats).

De vooruitzichten voor 1960 schijnen zeer gunstig. Niet alleen zijn de beschikbare stages aanzienlijk in aantal toegenomen, maar ook is het aanbod van enkele landen groter dan in voorgaande jaren. De wetenschappelijke stages blijven een moeilijk punt vormen, evenals de praktische bedrijfsstages in Scandinavië en Engeland, waarnaar steeds zeer veel vraag bestaat in Amsterdam.

De verwachting bestaat, dat dit jaar aan de aanvraag voor praktische bedrijfsstages in de meeste Europese landen in redelijke mate voldaan kan worden.

Tenslotte wil ik namens het AIESEC-comité Amsterdam Prof. Dr. J. F. Haccoû danken voor zijn steun aan ons werk.

A. J. C. Kuypers.

OVER HET „ZICHZELF KUNNEN ZIJN”

Hoe kan ik in tevredenheid leven en werken, hoe kan ik mijzelf in deze wereld ontplooiën - zie daar de vraag, waar elk mens al in de lente van zijn bestaan mee te maken krijgt. Vroeg of laat (soms te laat) ontdekt hij dan, dat hij zichzelf moet kunnen zijn - dat hij moet leven en werken, zoals zijn aanleg en karakter hem dat gebieden. Kortom: dat hij geen jager moet willen zijn, als hij bijziende is; geen stalknecht als hij een groot schrijftalent heeft.

Er zit heel wat vast aan dit onderwerp. Bij Unilever heeft men er dagelijks in al zijn ingewikkeld-

heid mee te maken. De opvatting van Unilever is, dat elke medewerker in staat moet worden gesteld zijn persoonlijkheid en zijn gaven in zijn werk tot ontplooiing te brengen.

Wie dit doet immers, verricht zijn arbeid met vreugde, presteert meer voor zichzelf, en voor de onderneming, van welker team hij deel uitmaakt.

Zulke teams, waarin persoonlijke aanleg en eigen initiatief alle kansen krijgen, vormen de ruggegraat van de, over de gehele wereld vertakte, Unilever-organisatie.

Een enquête over de candidaatscriptie

Als je weet, dat de docent een opstel met een moraal hoger waardeert dan een zonder, dan schrijf je er een met iets dergelijks is typerend voor de mentaliteit waarmee veel candidandi hun candidaatscriptie schrijven.

Bij de redactie van Rostra heerst al sinds lang een gevoel van onbehagen rond dit verplichte werkstuk en tevens vermoedt zij, dat deze gevoelens niet uitsluitend in haar eigen kring leven. De bedoeling van dit artikel is een formulering te geven van de bezwaren tegen de huidige vorm en inhoud van deze scriptie en te onderzoeken wat de oorzaken van de bovenbedoelde mentaliteit kunnen zijn. Aan de hand van onderstaande enquête hoopt de redactie te kunnen vaststellen in hoeverre haar mening door de studenten wordt onderschreven om in het geval dat er hiertoe duidelijk aanleiding zou blijken te bestaan enkele suggesties te doen aan de faculteit om de eisen voor deze scriptie meer in overeenstemming te brengen met redelijk geachte verlangens der studenten.

Vooropgesteld zij, dat het te eenzijdig zou zijn de oorzaken van genoemde ontevredenheid uitsluitend te zoeken bij de onjuiste eisen voor de scriptie. Het is natuurlijk waar, dat een goede student met de juiste instelling ook onder minder gunstige omstandigheden een goede scriptie zal schrijven, evenals het omgekeerde. Toch impliceert deze waarheid allerminst, dat deze omstandigheden, i.c. de eisen voor de scriptie van secundair belang zouden zijn. Een zinvolle vorm en inhoud kunnen zelf ook wel degelijk tot een juiste mentaliteit bijdragen.

Tussen haakjes zij hier opgemerkt, dat het de redactie is gebleken, dat veel candidandi onvoldoende gebruik maken van of op de hoogte zijn met de hulp, die de daarvoor aangewezen assistenten bij de voorbereiding en samenstelling van de scriptie met grote welwillendheid verlenen. Het komt te vaak voor, dat een student de door hem beschreven bedrijfstak in feite niet eens bezoekt of in het bezochte bedrijf niet of onvoldoende met

de voor hem geschikte personen in aandraking komt. In zulke gevallen kan een introductiebrief van of bemiddeling door de faculteit meestal wel het gewenste contact bewerkstelligen.

Alvorens haar bezwaren te formuleren betuigt de redactie haar instemming met het beginsel, dat de candidandus een bepaalde bedrijfstak als uitgangspunt voor zijn beschouwing neemt en dat hij op eigen houtje enige empirische kennis moet zien te vergaren, daarbij blijk gevend van een actieve beheersing van de theorie. Gezien het feit, dat de economische opleiding voor het candidaatsexamen een overwegend bedrijfseconomisch karakter heeft is het misschien niet realistisch om het alternatief van een sociaal-economische scriptie open te stellen. Nochtans is deze mogelijkheid het overwegen waard. Wel is het mogelijk en naar het oordeel van de redactie gewenst om binnen het kader van de huidige scriptie enige accénten te verleggen in sociaal-economische richting. Het zal van de mate van deze accentverschuiving afhangen of het juist is, dat de scriptie aan een bepaald tentamen blijft gekoppeld en of het misschien wenselijker is het maken van de scriptie uit te stellen tot een iets rijper stadium van de candidandus en haar te plaatsen rechtstreeks voor het candidaatsexamen. De beoordeling van de scriptie zou kunnen blijven berusten bij een aantal medewerkers van het Economisch Seminarium, die in de toekomst tevens rekening zouden kunnen gaan houden met de eisen van andere hoogleraren. Het behoeft nauwelijks vermelding, dat het de facto voor een enkele hoogleraar toch reeds lang onmogelijk is om aan de grote stroom van werkstukken de vereiste individuele aandacht te schenken.

Hoewel in het voorgaande reeds enkele bezwaren en suggesties vervat zijn wil de redactie hiervan nog een duidelijke samenvatting geven. Zij is van mening, dat de scriptie in zeer veel gevallen niet of in onvoldoende mate bijdraagt tot de wetenschappelijke vorming van de student, doch integendeel zelfs zijn wetenschap-

pelijke (involwassenheid) kan bevorderen om de volgende redenen:

A. De eisen zijn te uniform en te zeer gestandaardiseerd, waardoor de creativiteit van de auteur tot een minimum wordt gereduceerd en in de meeste gevallen de stimulance en de noodzaak tot een persoonlijke verantwoording van het geschrevene ontbreekt.

B. Het voorgeschreven procédé van behandeling van het gekozen onderwerp geeft alle aanleiding tot het plegen van ordinair of verkapt plagiaat, waardoor een auteursmentaliteit kan ontstaan van een uiterst twijfelachtig gehalte. Dat geheel of gedeeltelijk onzelfstandig werk eerder tot de regel dan tot de uitzondering behoort is een publiek geheim en het moet de faculteit na aan het hart liggen te trachten hierin verandering te brengen.

C. De empirische zin van de auteur wordt — zo deze al aanwezig is — i.p.v. gestimuleerd van stonde af aan gefrustreerd, omdat hij van de door hem waargenomen werkelijkheid slechts het voor de econoom van secundair belang zijnde technische productieproces moet weergeven. De organisatie van de bedrijfseconomische calculatie dient hij aan de hand van deze beschrijving in een pre-fabricated corset te wringen zonder dat hij hiervoor enige notie behoeft te hebben van de in de praktijk in gebruik zijnde methoden. Het schrijven van de scriptie wordt hierdoor veelal beperkt tot het toepassen van een techniek. Een toetsing van de theorie aan de praktijk en omgekeerd zou waarschijnlijk vormender blijken te zijn dan een klakkeloze toepassing van de theorie. Het zou dus naar het oordeel van de redactie wenselijker zijn indien de student een kritische vergelijking moest geven van de door hem in theorie geleerde verbijzonderingstechniek met de vervangingswaarde als basis voor de calculatie, met de in de praktijk van het door hem bezochte bedrijf gevolgde techniek alsmede de motivering hiervan.

Om enige nadere inhoud te geven aan de sociaal-economische accenten, waarvan in het voorgaande sprake was, noemt

de redactie de mogelijkheid van een analyse van de marktform(en), waarbinnen zich de ruil en de prijsvorming van de producten van het bezochte bedrijf afspeelt, alsmede een onderzoek naar de aard en de mate van de concurrentie en andere factoren, die de marktpositie en -strategie van het bedrijf beïnvloeden. Het zou misschien wenselijk zijn als de scriptor zijn onderwerp iets minder kosten- en iets meer markt-minded te lijf ging.

Om misverstand te vermijden zij hier uitdrukkelijk gesteld, dat het geenszins de bedoeling van de redactie is de scriptie-eisen in totaal zwaarder te maken dan tot nu toe het geval is. Zij is er zich van bewust, dat indien er nieuwe hoofdstukken bij zouden komen, deze ten koste van enkele paragrafen uit het huidige tweede hoofdstuk zullen moeten worden ingelast. Voor eventuele hoofdstukken of paragrafen over de hierboven genoemde onderwerpen zullen niet zulke keurige schema's van behandeling kunnen worden opgesteld, waardoor de eisen voor de scriptie noodzakelijk minder gestandaardiseerd worden en de inhoud van het werkstuk meer gedifferentieerd zal kunnen zijn. Hiermee wordt mogelijk wel iets verloren maar naar de mening van de redactie waarschijnlijk meer gewonnen; een grotere vrijheid geeft in de regel meer bevrediging van het werk; een persoonlijker werkstuk met minder kans op plagiaat; een „Economische beschrijving van het bedrijf“ (de titel van het huidige tweede hoofdstuk), welke meer allround is dan deze titel doet vermoeden; bevordering van de empirische en kritische zin van de student, welke geest voor de bestudering van de economische wetenschap van niet te onderschatten belang is.

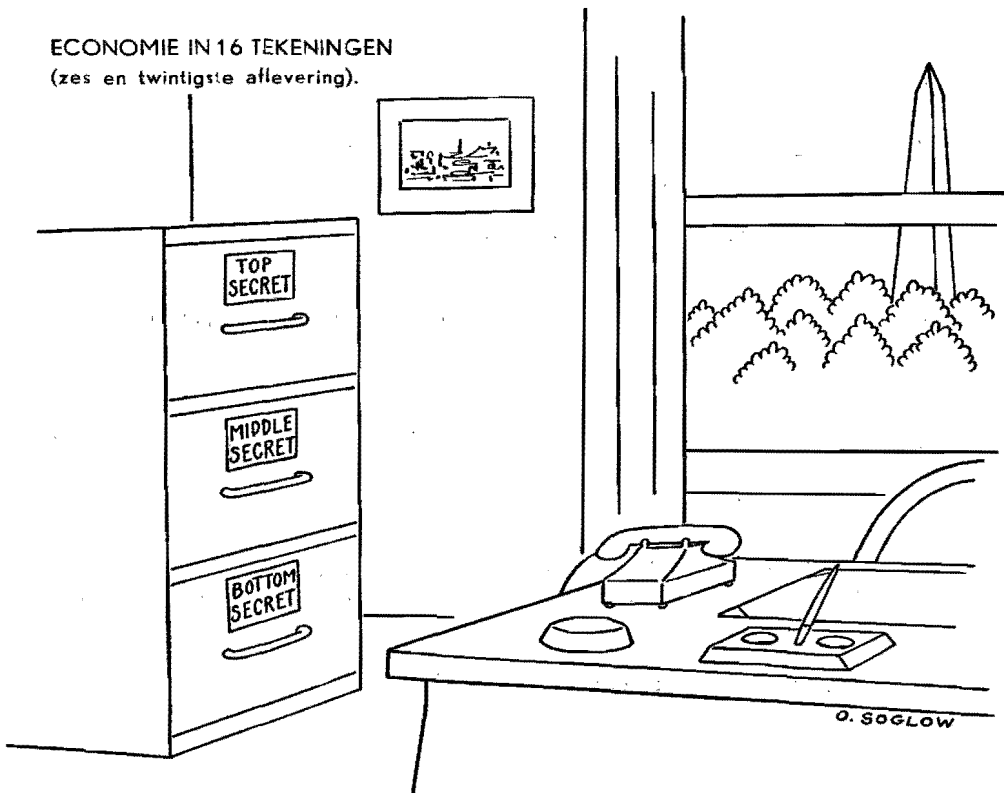
De redactie verzoekt de lezer onderstaande vragen zoveel mogelijk in te vullen naar de mening, die hij reeds vóór het lezen van deze ter inleiding en verantwoording van de enquête bedoelde beschouwing. Zij spreekt tevens de hoop uit, dat ook kandidaten, die bij deze kwestie geen rechtstreeks belang meer hebben, toch zullen medewerken. In een van de volgende afleveringen van Rostra zal de uitslag worden bekend gemaakt.

1. Is Uw candidaatscriptie reeds goedgekeurd, zo ja in welk jaar?
2. Welke bedrijfstak heeft U gekozen, door welke motieven heeft U zich bij Uw keuze laten leiden?
3. Bent U ontvangen door één of meer bedrijven, één / meer !).
4. Op welke wijze bent U daar geïntroduceerd? eigen initiatief / bemiddeling van de faculteit !).
5. Heeft U het technisch productieproces gezien?
6. Met welke functionarissen van het bedrijf heeft U gesproken en waarover?
7. Bent U tevreden over de aan U verstrekte inlichtingen?
8. Heeft U met plezier aan Uw scriptie gewerkt?
9. Heeft U door het maken van de scriptie een beter inzicht gekregen in bedrijfseconomische problemen?
10. Is samenstellen van de scriptie om eventuele andere redenen nuttig voor U geweest?
11. Onderschrijft U de strekking van de door de redactie geformuleerde bezwaren tegen de huidige opzet van de scriptie? Vindt U deze te sterk / juist / te zwak / onjuist !).
12. Hebt U zelf nog andere bezwaren, zo ja welke?

13. Onderschrijft U de door de redactie geformuleerde accentverschuivingen in sociaal-economische richting?
14. Bent U voorstander van het openstellen van het alternatief van een sociaal-economische scriptie?
15. Acht U het wenselijk dat de scriptie geschreven wordt na de tentamina bij Prof. Mey en Prof. Delfgaauw?
16. Is de bespreking van de scriptie instructief geweest?

!) Doorhalen wat niet van toepassing is.

S.v.p. ingevuld opsturen naar de redactiesecretaris, P. C. Maljers, Nieuwe Herengracht 91.

Verticale verspilling

Bespreking van het supplement „Recht, Staat en Politiek” der ENSIE

„Het recht is — met de maatschappij — steeds in ontwikkeling”. Met deze zin begint Prof. Valkhoff het door hem verzorgde supplement op het onderdeel „Recht, Staat en Politiek” van de „Eerste Nederlandse Systematisch Ingerichte Encyclopedie”. En het is niet verwonderlijk, zoals telkens weer uit het behandelde blijkt, dat juist daar, waar het recht raakvlakken met de economie heeft, de meeste veranderingen plaats hebben. Zo deed de toenemende hoogbouw de wetgever de horizontale scheiding van eigendom, die het b.v. mogelijk maakt een flat in eigendom te hebben, aanvaarden. Het spreekt vanzelf, dat hiermee een geheel complex van begrippen, die met eigendom in verband gebracht kunnen worden, zoals verzekering, rechten van hypotheekhouders, de erfpacht aangepast moesten worden. Maar ook zonder uitdrukkelijke westwijziging doet het economisch leven zijn invloed gelden. De rechtspraak weet in het langzamerhand wat gehavende gebouw van ons B.W. wel een gaatje te vinden om de gewijzigde maatschappelijke behoeften recht te doen wedervaren. Een sprekend voorbeeld is de z.g. eigendoms-overdracht tot zekerheid van onroerend goed, ook wel bekend onder de naam van bierbrouwerscontract. Dit instituut vond sinds de oorlog in de rechtspraak een verdere erkenning.

Dat ook de gehuwde vrouw handlingsbekwaam kan zijn, was tot het maatschappelijk leven tenslotte wel doorgedrongen. Nu is dit ook officieel erkend in de vorm van een nieuwe rechtsregeling, waarbij de handelingsonbekwaamheid van de gehuwde vrouw werd opgeheven. Deze opheffing bracht verschillende gevolgen met zich mee. De echtgenoten behoeven o.a. elkaars toestemming voor het doen van niet gebruikelijke of bovenmatige giften. Vooral dat niet gebruikelijke zal nog wel eens tot conflicten aanleiding kunnen geven. Huwelijksvoorwaarden kunnen nu ook, onder bepaalde condities, tijdens het huwelijk gemaakt worden. Hier zullen degenen, wier aanvankelijk idealisme in het huwelijk wat is bekoeld of wier maatschappelijke positie is veranderd, gebruik van kunnen maken. Zo is alvast één van de gedeelten uit ons recht, die het minst met de gewijzigde opvattingen in overeenstemming zijn, vervangen en kan het aldus gestutte gebouw van ons vertrouwde B.W. de lange tijd, die ons nog wel van het nieuwe zullen scheiden, beter doorstaan.

De toenemende integratie van Europa en de wereld brengt natuurlijk allerlei

problemen op rechtskundig gebied met zich mee. In elk land heeft men weer andere oplossingen voor dezelfde problemen. Er wordt echter in toenemende mate naar gestreefd hier tot een harmonisatie te komen. Op de z.g. Haagse conferenties, die in 1951 en 1956 zijn gehouden en waaraan door 20 landen werd deelgenomen, zijn b.v. ontwerpverdragen opgesteld over koop, vennootschappen, procesrecht en alimentatie voor kinderen.

Het zal wel niemand verbazen, dat ook het strafrecht uitbreiding onderging. De toenemende gecompliceerdheid van het leven maakt steeds meer regelingen, vooral op economisch gebied, noodzakelijk. En waar regelingen zijn, zijn overtredingen. De Wet op de economisch delicten van 1950 bracht eenheid in deze materie, en regelt de opsporing, vervolging en berechting van economische delicten.

Over het belastingrecht kwam in dit supplement een geheel nieuwe bijdrage tot stand. Het is een duidelijke en beknopte uiteenzetting geworden over de verschillende soorten belastingen en de diverse manieren van heffing, terwijl tevens een theoretische fundering werd gegeven. Voor hen, die het tentamen belastingrecht niet doen kan het een indruk geven van dit, tegenwoordig zo belangrijke, deel van het recht.

Een gebied waar de samenhang van economie en recht wel heel duidelijk tot uiting komt, is het, vooral in de laatste tientallen jaren tot ontwikkeling gekomen, sociaal-economische recht. Tot de belangrijkste van de op dit gebied na de oorlog tot stand gekomen wetten behoort de Wet op de economische mededinging uit 1956, die het o.m. mogelijk maakt tegen economische machtsposities op te treden.

We zagen het: „Het recht is — met de maatschappij — steeds in ontwikkeling”. Dat het recht soms op de maatschappelijke ontwikkeling vooruit loopt en deze ontwikkeling in een bepaalde richting probeert te sturen blijkt ook bij het administratieve of bestuursrecht. Hierover zegt Prof. Valkhoff o.m.: „Het nieuwere recht is veel meer dan het oude resultaat van bewust rechtscheppende arbeid, en minder het resultaat van eeuwenlange geleidelijke groei, die aan de wetgever in belangrijke mate slechts de taak van het vinden, het registreren in ordelijk verband van het recht overliet.” En even verder: „Het (nieuwere recht) zoekt veeleer verhoudingen te ordenen, die van vandaag op morgen en van hier tot ginder een geheel gewijzigd aspect kunnen verto-

nen." Een voorbeeld van dergelijk recht in wording is de ontwerpwet op de ruimtelijke ordening.

In het bovenstaande heb ik enkele trefende facetten aangevoerd van het vele, wat Prof. Valkhoff in het Supplement op de ENSIE behandelt. Prof. Valkhoff geeft daar beknopt en duidelijk de belangrijke veranderingen van de laatste tijd in ons recht weer. En het is bepaald geen dorre opsomming. Juist door het leggen van

verbanden met de economische en maatschappelijke ontwikkeling is dit supplement zeer leesbaar geworden. Het komt natuurlijk pas tot zijn recht na lezing van het deel van de ENSIE waarop het betrekking heeft. Hen, die de studie van het rechts iets ruimer willen opvatten, dan de bij ons gebruikelijke „handboeken” toelaten, kan het lezen ervan zeker worden aanbevolen.

Genootschap Studiecentrum voor administratieve automatisering.

Zullen wellicht binnenkort candidandi een zelfgeconstrueerd computertje als werkstuk moeten inleveren in stede van eens anders scriptie? Zal weldra de tijd gekomen zijn dat men geacht wordt ter eerstejaarsstoets zijn kennis te komen spuien met behulp van een draagbaar elektronenponsertje (uiteraard tevoren van seminariumwege verzegeld teneinde frauduleus aansluiten van spiepanelen te voorkomen)? Komt het misschien ooit zover dat geen student een ponsbandkoppeling met het magnetisch geheugen van zijn repetitorfirma zal kunnen ontberen? Ja, zou men misschien zelfs de administratie van het bureau examens kunnen moderniseren, zodat deze instantie enige gegevens kan vasthouden en het niet meer nodig zou zijn voor elk tentamen opnieuw zijn (vervalste) examenkwitantie te produceren en enige malen per jaar hetzelfde geboortebewijs te overleggen? Dit alles klinkt zeer onwaarschijnlijk, maar behoort toch zeker niet tot de onmogelijkheden. Er zijn in de economische wetenschappen specialismen ontstaan, die een dermate stormachtige ontwikkeling te zien geven, dat hiervan zelfs in de nabije toekomst de meest fantastische resultaten verwacht kunnen worden. Tot die thans reeds onmisbare en nog dagelijks in belangrijkheid toenemende terreinen moet zeker de **administratieve automatisering** gerekend worden.

Wij kunnen er trots op zijn, dat onze faculteit deze tendenties vroegtijdig heeft ingezien en er zich met voorbeeldige energie op heeft geworpen deze ontwikkelingen te bestuderen en zoveel mogelijk te stimuleren. Zo werd hier het initiatief genomen tot oprichting van een instituut dat in haar opzet enig is in Europa en dat in nog geen twee jaar tijds is uitgegroeid tot een internationaal respect afdwingende organisatie: de „Stichting studiecentrum voor administratieve

automatisering” onder voorzitterschap van Prof. Dr. H. J. van der Schroeff. Het directorium wordt gevormd door Prof. R. W. Starreveld, A. B. Frielink en Dr. M. Euwe. De oprichting werd mogelijk gemaakt door medewerking van overheid en bedrijfsleven.

Het studiecentrum bracht in de korte tijd van haar bestaan reeds een omvangrijke bibliotheek bijeen, die op indrukwekkende wijze wordt gecatalogiseerd. Omvangrijke onderzoeken worden gedaan en reeds konden verschillende belangrijke studies en rapporten worden gepubliceerd. De stichting verzorgt bovendien d.m.v. cursussen objectieve opleiding van deskundigen op het gebied der informatieverwerking. Deze cursussen voorzien in een grote behoefte, daar bij de scholing die de kantoormachine-industrie zelf verzorgt het commerciële element wel nooit geheel te elimineren zal zijn. Het studiecentrum bracht een samenbundeling tot stand van de beste krachten die ons land heeft op het gebied van de administratieve organisatie en dit waarborgt dus ook voor de toekomst een belangrijke functie in de ontwikkeling op dit terrein.

Van al deze schone zaken kon tot heden de **student** slechts indirect profiteren. Op de eerste plaats werd gebaat het contribuërende bedrijfsleven, dat daartegenover met haar bijdragen een onmisbare steun was in het zich ontplooiën van het studiecentrum. De Wet op de Stichtingen kent bovendien geen plaats toe aan „natuurlijke personen”, waartoe (althans in juridisch opzicht) ook studenten behoren. Het is verheugend dat men desondanks een constructie heeft gevonden, waarbij het mogelijk is geworden dat ook anderen dan de aangesloten lichamen kunnen profiteren van het vele goede dat het studiecentrum biedt. Hier toe heeft de zelf nog jonge stichting het

leven geschonken aan het „Genootschap studiecentrum voor administratieve automatisering“ (Stadhouderskade 6, Amsterdam), een vereniging, die voor ieder toegankelijk is. Hierdoor wordt persoonlijk contact mogelijk met hen, die reeds in deze sector werkzaam zijn en wordt ook het recruteren van nieuwe belangstellenden mogelijk. Dit is van groot belang, immers met de grote vlucht die de administratieve automatisering neemt stijgt de behoefte aan mankracht in alle geledingen van het informatieverwerkende apparaat. Een tweede doel tot oprichting van het genootschap vormde de wens te kunnen beschikken over een orgaan voor internationale contacten op dit terrein. Met dit oogmerk werd als tweede naam gekozen „The Netherlands Data Processing Society“. Hiermede wordt tevens de geestverwantschap aangegeven met de Data Processing Society, de administratief gerichte sectie van de British Computing Society.

Het nieuw opgerichte Genootschap kreeg als eerste bestuurders de heren H. Reincud, W. Blokhuis en Prof. R. W. Starrevelid. Het ligt in de bedoeling dat het bestuur zal worden uitgebreid door de algemene ledenvergadering, die over enige tijd voor het eerst zal bijeenkomen.

Op deze eerste vergadering zal men tevens het ongetwijfeld interessante verslag kunnen beluisteren van de voor de stichting gemaakte studiereis naar de Verenigde Staten; Dr. M. Euwe zal bij die gelegenheid zijn reiservaringen vertellen.

Eenvoudige toetreding tot het Genootschap opent de weg naar leeszaal en bibliotheek, geeft recht op het belangwekkende tijdschrift „Informatie“ en schept voor studenten bovendien de gelegenheid op bepaalde voorwaarden deel te nemen aan de te geven cursussen. Al deze faciliteiten kan men zich verwerven voor het geringe jaarlijkse bedrag van f 7,50 (f 15,— voor niet studerenden), een investering, die zeker gewettigd is.

De solide belegger ter beurze speurt naar groeifondsen, zo zal ook de econoom zich toeleggen op die vakken, die een grote toekomst hebben. Degene, die daarbij de administratieve automatisering kiest, wedt zeker niet op een verkeerd paard.

Lidmaatschap van de nieuwe vereniging en intensief benutten van de daaraan verbonden voordelen kunnen dan ook niet genoeg worden aanbevolen.

j. j. meltzer

(onverkort. Red.)

LIJST MET GESLAAGDEN over de periode 16-12-'59 tot 5-7-'60

CANDIDAATSEXAMEN

1708	16-12-'59	P. Ribourdouille	1734	18-3-'60	J. A. Nijboer
1709	"	J. Wisselink	1735	5-4-'60	L. J. J. Boer
1710	"	W. Kaufmann	1736	"	J. van Ommen
1711	"	G. F. van Limborch van der Meersch	1737	12-4-'60	A. J. de Jager
1712	17-12-'59	E. Krot	1738	"	R. L. M. Verhoeven
1713	"	J. F. Bakker	1739	"	Ch. P. Sirag
1714	"	G. P. H. Rosen	1740	"	Ch. E. A. H. Marres
1715	"	J. Wolfrat	1741	17-5-'60	D. J. Wolfson
1716	"	A. J. M. van der Laar	1742	"	H. I. Schaap
1717	18-12-'59	J. R. Wolfensbergen	1743	"	K. Bakker
1718	"	W. H. Kool	1744	14-6-'60	K. L. van Drooge
1719	"	J. A. A. de Jong	1745	"	R. Bos
1720	29-1-'60	Th. M. E. Cohen	1746	"	P. Kors
1721	"	J. Polak	1747	21-6-'60	A. M. Dierick
1722	"	M. L. R. la Fontaine	1748	"	L. Bink
1723	"	D. F. Schönbach	1749	"	F. Hoek
1724	"	J. C. Kroes	1750	"	A. M. A. J. Leenaers
1725	12-2-'60	F. J. Kuilman	1751	24-6-'60	H. Caland
1726	"	J. J. Meltzer	1752	"	C. A. Burk
1727	"	R. H. Marseille	1753	"	A. P. Ch. M. Staal
1728	"	R. van den Berg	1754	"	J. W. F. Mebus
1729	11-3-'60	P. Stek	1755	4-7-'60	A. Zewuster
1730	"	F. E. van Dijk	1756	"	N. R. van Zijp
1731	"	R. Mudde	1757	"	H. G. Falke
1732	18-3-'60	B. C. Haacker	1758	"	H. M. L. Pieterse
1733	"	Th. H. H. Taggenbrock	1759	"	P. J. Borst
			1760	"	R. R. Grijzen

VERVOLGLIJST VAN GESLAAGDEN

1761	5-7-'60	Th. B. van der Werf
1762	"	R. K. Teszler
1763	"	R. Nagtzaam
1764	"	G. J. Wiegmans
1765	"	J. H. Vlam
1766	"	W. J. Brinkman
1767	"	G. J. M. Pronk

1018	3-6-'60	Y. B. de Wit, cum laude
1019	11-6-'60	R. R. A. A. Brown
1020	"	B. Scheepmaker
1021	18-6-'60	F. E. M. Schlatmann
1022	24-6-'60	J. Lastdrager
1023	27-6-'60	Mej. J. H. Mey
1024	"	H. Smit
1025	"	J. A. W. Groenewegen
1026	"	I. M. Philips
1027	"	B. Kruijt
1028	30-6-'60	S. J. Wiggers
1029	"	W. S. Franken
1030	4-7-'60	J. B. van der Veeken

DOCTORAALLEXAMEN

998	16-12-'59	E. den Dunnen
999	"	Y. Passchier
1000	19-12-'59	F. J. H. Schuurman
1001	"	J. G. L. Verdurmen
1002	"	E. A. Blufpand
1003	18-12-'59	H. van der Wees
1004	8-1-'60	J. van Veen
1005	29-1-'60	M. M. Gerla
1006	5-2-'60	E. H. Loen
1007	17-3-'60	R. E. Ch. Tjong-A-Hung
1008	23-3-'60	F. Beukers
1009	4-4-'60	E. H. Alink
1010	8-4-'60	J. A. H. Lyppens
1011	"	W. J. Vinke
1012	29-4-'60	R. P. J. van Tetterode
1013	6-5-'60	N. P. Terpstra
1014	20-5-'60	G. H. Dik
1015	24-5-'60	J. Ph. Wolff
1016	31-5-'60	J. E. Dijkstra
1017	"	H. Cohen

ACCOUNTANTSEXAMEN

26-11-'59	H. H. J. Nordemann
10-12-'59	G. J. van Zadelhoff
"	R. A. M. van der Hart
"	B. A. Bijl
20-2-'60	A. Happe
23-2-'60	W. Venker
8-4-'60	R. J. Niehe
1-6-'60	F. H. M. Eskens
4-7-'60	L. D. Oosterveld

BACCALAUREAATSEXAMEN

5-3-'60	C. Th. O. Mulié
31-3-'60	W. Back
4-7-'60	K. L. Petersen

COLLEGEBLOEMPJES

Collegebloempjes over de Weledelgeleerde Heer A. Heertje ec. drs. inzenden voor 1 juli 1960

Opleiding voor

**Tentamen en
Praktijkexamen Boekhouden**

A. VAN DER KUIJ,

Leraar M.O. Handelsw.

Utrechtsestraat 132, Amsterdam-C., Tel. 245079

W. GRADER

Econ. Drs

repeteert

Doctoraal examen:

Sociale en Bedrijfseconomie

ROERSTRAAT 102 hs

TELEFOON 717915

K. DE POUS

ECON. DRS

repeteert voor

CANDIDAATS- EN DOCTORAAL-EXAMEN

de onderdelen

SOCIALE ECONOMIE EN BEDRIJFSECONOMIE

Nieuw adres: DIEPENBROCKSTRAAT 18

Telefoon ongewijzigd: 71.55.88